

ADMINISTRATIE
KAMP
ZEIST,
ALLE DAGEN
VAN
9 tot 11 u
BARAK 25.

Oekampbode

OPSTELLAND
C. DEROUX
K. QUINTENS
A. VERBIST
E. WÈVE.

DE AMERSFOORTSHE KEI.

Over den kei te Amersfoort, dien wij allen reeds gesien hebben, - ik durf niet zeggen waaroor wij allen in bewondering gestaan hebben, - hoorden wij reeds allerlei legenden, de waarheid echter konden wij nog niet te weten komen.

D. J. van der Ten wijdt in "Schaar Nederland" een monografie aan de stad Amersfoort, aan een deel van dat stuk, door "Van ongen Tijd", overgenomen ontleenens wij het volgende, omtrent bewogenemde Amersfoortsche merkwaardigheid:

Zoo brengt de bespreking van de wordingsgeschiedenis van de Amersfoortsche Bergbochstal ons vanzelf via den sonderling jonkheer Everhard Meijster tot de vermaarde Amersfoortsche kei, welke als het Galladuim Amersfortense ruim 2 $\frac{1}{2}$ eeuw de stad en haar bewoners een dikwijls angewenchte bekendheid verschafft.

Corporonkelyk toch mocht den de Amersfoortsche "keientrekkers" van hun scheldnaam een eerelid maken en hun eigenaardig monument beschouwen als het symbool der onverwastbare kracht, na dertien jaar haan en smaad lijdzaam verdruurd te hebben, werd het den mannetjesputters toch al wat te erg, trod de achtbare magistraat hardoat op door bevel te geven het sonderlinge stadsmonument, den letterlijken steen des aanstaats in den grond van de Tarkensmarkt te laten verginzen.

Toen in latere jaren de betekenis van "kei" en "keientrekker" verloren waren gegaan, al had de schimpindam zich weten te handhaven, heeft men wel eens de mening verkondigt, dat de gehele-

sonderlinge historie van de feestelijke kei-inhaling een verichtsel was ontstaan in het verwarde brein van den jonker Meijster, den schrijver van de "Keilucht", van "Klucht van spitshoedige menschen", en van het interessante boekje: "Des Werelds Doel om Bergh ontdoold in Doel en Bergh". Maar toen bij den aanleg van de gasleiding de straat werd opgebroken, vond men de sage bevestigd, kwam de verzonken kei weer enige dagen aan het licht. Toch zou het nog vele jaren duren, eer de kei in haar oude glorie hersteld werd, want eerst in 1903 constitueerde zich te Amersfoort een Keicommissie, die al den 17e eeuwschen spot- en schimpdichten, pamphletten en blaauwboekjes, prenten en tekeningen ten spijt, gelden bijeen wist te krijgen, zelfs vereerd werd met financiële steun van H. M. de Harringin-Moeder- en Amersfoort op 28 Mei van dat jaar weer in het bezit kon stellen van haar "steen des aanstaats".

Want een steen des aanstaats is de kei voor Amersfoort toch steeds in de geschiedenis geweest! Niet alleen was de Amersfoortsche keientrekker alom in den lande berucht, maar ook werd het geval verwerkt in spreukwoorden, die den naam van Flehites' hoofdstad nu niet bepaald op vleiende wijze tot de spraakmakende gemeente brachten. Men had bij "een vent, die goed was de kei van Amersfoort te slijpen"; iemand, die van de Amersfoortsche kei genegen was; een ander, die "syn diamanten tot Amersfoortsche steenen zou maken"; weer een ander, die "zo teergeseli" als de Amersfoortsche kei was; en zelfs de etymologie van de stad, die toch in het eerste gedeelte van haar naam duidelijk het nauwe verband aangeeft met de rivier de Eem oudtijds Rome en in

het tweede lid gevraagd van een Ford, Ford of voerde, een daarwaardbare plaats, werd nu: "Ha! marsch! voort!" althans dit opschrift verscheen op een der talrijke spotprenten, waarvan curieuze exemplaren thans bewaarden worden in het museum Flehite.

DE BLOEIENDE WONDEN.

AFSCHEID

Mijn jongens, ver genseg gedragen mijn wrak uit nachtelijken stijld; nu zullen andere armen schagen mijn wankelende krachtloosheid.

En't meer den last, wij moeten scheiden; een hand, een groet, en dan: vaarwel!

Ik ga Gods tragen dag verbeiden, gij keert ter dauerende hel.

Lijk kindren uit een bloed verbonnen eendre droom en eendre nacht, toen schander wij aan schander stonden in 't dreigende aanzicht van den daad.

Wij hebben soam ons brood gebroken, elkaar gereikt den broederbonk, en, trouw den zwijgende ed, gewroken wie stervend voor ons vaandel zonk.

Maar wie zal u naar 't meer mi leiden en voeren naar de regerpaal ---

Mijn jongens, gaat en god bevrijde uw leven voor het vliegend staal

Aug. van Caenlaert uit "Liederien van Droom en Daad".

NATIONAL GALLERY.

Dit week kunnen we onse geachte lezers een gravure aanbieden van een heel oud kerkraam, een prachtstuk dat in onse "Gallery" zeker niet misplaatst is. Door zijn rijk-gebrande glazen werkt het een soort van koeverlicht op de berouwde mannen die hier achteren volgens zullen vereeuwigd worden.

Geachte lezer, en lieve lezeres, ik heb u al met wat betrekking dat vragenie oogen naar dit meesterstuk der oude kunst oplyken. Ja, lang heb ik moeten zoeken, vele folianten heb ik moeten opslaan en doorwerken eer ik het raadsel van

"Mauritius, dicto episcopo marmoreo, dat is 'van Mauritius den marmeren bisschop' kon oplossen. Nu staat het vast dat we hier niet een legende te doen hebben, en dat een nazaat van den hier bedoelden Mauritius, een schatrijke vischhandelaar in 't groot, dit raam liet inzetten "pilore memoriae illius et pro peccatis suis."

Voor de brennen raadplegen men: O. De Thaïden: geschiedenis der Kerche van O.L.V. tot Gante; onder naam van uitgiver, noch datum. In de bibliotheek der Kerkschool nr. 1018 afd. Folianten. (De bibliothekaris is een lief mensch hier dus de legende:

Toen de Noormannen voor goed de rijke streken van Flanderen moesten verlaten, ontstond er in een stadsje, heelmaal in 't quinden, bij de grenzen van Henegouwen, een ghetto. In dat ghetto woonde nu een jonge man die graag zijn gordel vol goudstukken voerde, en wiens neus soms als met robijnen was bezet, wanneer hij te fel had gedronken van 't wat dat eens 't oach-

zoo fel had bemind. Doch hij had niet alleen den wijn lief maar ook de maagden. En al de maagden uit den stam hadden hem lief, want hij was schoon. Tijdig werd daardoor zijn ziel, en telken jaer als de kerken rijp waren, besteg hij een hoge berg van waar hij heel het land kon zien, en daar, ten aanzien van de vierde en van de meeste smeekte hij om de vergiffenis der zonden die met ros reer zijn schuld waren, maar die rijker schoonheid en rijker goudstukken, want hij was rijk.

Toen de stammen uit het Oosten ^{uit} het Westen kwamen bestormen met hunne zware donderbussen en hunne monsterachtige lansharden, toen omgordde hij zijn landen met een riem van moed en trog ten strijd. Zoo dapper lag hij twee maanden lang op den loer dat de vijand niet durfde te komen, en dat bijzondere held, twee schildjes versloeg. Toen trok hij naar het lage land bij de zee, Nederland genaamd, en sloeg zijn tent op midden op de hoge heide. In die woeste en wilde streek schaat de truc van Heer Halewyne hem te binnen en hij zong een liedje luid en schel. "Charlotte, mijn liefste" dat het als een fanfare door den lande weerklonk. En de maagden kwamen, en hij haalde hun 't hart uit het lijf met de gouden sikkels der klinkende tientjes die werden reception kwalla's en stapels zoete kool.

Waaronder ik geen dichter? Wat nu ik dat alles beginnen op hoog gespannen snaren!

Toen kwam 't keerpunt in zijn leven. Hij zag in dat alle vleesch is als het gras, en hij dacht over te steken naar Siberia, naar het Terra Angelorum gezals hij had misleid om er te leven in boete en

arbeit van haring en schelvisch. Maar helaas! hij mocht niet oversteken. Toen ging hij zich opsluiten in een stilte stadt die heet Den Haag, en daar het schijnt stierf hij daar een heiligen dood in de volste stilte.

Dat is de legende.

Het heeft mij veel moeite gekost om mezelf er toe over te halen te geloven dat die Mauritius uit de legende era die hier op dit raam werd afgebeeld, dezelfde is. Wat me eerst dit deed gissen is het feit dat in het raam de haart van England voor komt, en de bovenaam Rulmops haart myn rijkelyke overtuiging versterken daar in de legende gewag wordt gemaakt "om er te leven in boete en arbeid van haring en schelvisch."

Nu staat het voor mij vast dat in den loop der tijden, de eenvoudige monnik een abt is ge worden, waarvan op zijn beurt de nazaat (hier op zulk een verwantschap) een bisschop heeft gemaakt.

Links onder hebben we dus zijn familiewapen - die haringen van zilver op gouden veld - en het devies "honi soit qui mal y pense". Rechts boven vinden we datzelfde familiewapen aangewend als bisschopswapen met het devies:

"Genuis non olet; d.i.: "aan het geld is geen ruikje."

De benaming "Marmeren bisschop" moet in den volksmond gekomen zijn tegenvolge einer onbekendige restaurering van het raam, en die speciaal aan het wegen van den held zulk een houte intrekking heeft gegeven als voor hij op alles antwoordt met: "ik heb mijn prijs.

A.Y.

FUTURISME.

Hij ging lichtjes voorovergelegen, stervend naar verbeeldingsdingen. Traag, heel traag ging hij, gelijk de minuten knippen soms in afmattende besangeris, steeds soms en lang naar den avond van den dag, gelijk de dagen duwen dof en moe naar het einde van het jaar, gelijk de jaren slepen egaal-aalijnd naar het einde vinger eendighed, eendighed die we in het moeizam voortschrijdend leven met den dag sterker vallen, welk gevoel het blemend verlangen naar wisseling doet geboren worden, die ons ooit onbereidig laat. Want wisseling maakt onse beperktheid nog nauwer, de knelling nog ijssender. Waakteloze tegenstrijde eling, in wegkrimpende dagen, tegen zeker einde.

Het was een moeie dag geweest. De zon, als een triomfantelijke minnaar, was langzaam afgebroken, achter het oneindig

blauwe, en de kusche arde lag rustig gelukkig te dromen van de eerste kussen en de teedere liefkoessingen.

Het donkerde Moegens zette sich neer op een berm, met de voorarmen op de knieën geleund, en zijn warme oogen keken vol nadenkendheid voor zich uit. Den laaststen tijd, al spookten veel sombere gedachten door zijn geest was zijn gezond zeer ontvankelijk en week.

Ik had i's morgens een eerste jasmijn aangekregen, een schuchter levend blaempje op tenger stengeltje, en hem een blaemengriend en bisschop-doraar wetend, had ik besloten ze hem te schenken.

Nen den vadersdachen avond-groet, sei ik hem aangeldend - "Ziehier de eerste jasmijnen," hem de bloem toerend. Bevend van verwonderde ontsteltenis, stak hij zijn tastende hand uit. Hij ontbrakte ze mij haastig, bedankte zelfs niet, en ik zag zijn vingers den stengel langs gleden, de bloem berouven, met vinderige teederheid alle lijnen van deze vadersche welle volgen. Dan, zijn linker hand door het haar strijzend, sprak hij met ontroering:

"Mo'n moeder kon se los zorgvuldig schikken,

Overal stonden jasmijnen. Een geur van jasmijnen hing in heel het huis, een geur van geluk ..

"Heeft je moeder nog" vroeg ik. Ik schrok over mijn eigen vraag, veronseide nielen zijn zo kwetsbaar.

Hij wachtte een passje, en toen vielen de woorden heel langzaam.

"Ja ik hoor ten minste, dat se nog leeft. Ze moet moei end rijp, m'n moeder; of ... misschien heeft ook het lijden haar wezen verstoord, want: 'Dese is de tijd van het grote moederlijden,' niet waar? O! we kunnen daar zo moeilijk over spreken, zie je; en alleen reeds in het spreken over het lijden einer moeder door haar liefde, ligt er ontroering. Is er iets verheverer iets reiners dan de liefde van een moeder voor haar kind? En juist die zo grote liefde, is de sproaak van het lijden. Van den barensnood af, gheel het, zorgzaam leven door, bijdt de moeder door haar liefde. In degen oorlog zijn de

moederklachten de meest schrijnende, de moedertranen de meest pijnlijke

Mo'n moeder, wie kan zoit los kunnen zijn op syn moeder?

De nacht kwam. Toen wij de eerste loads voorbij brokken,zag ik in het schemerlicht, zijn bleke, verteerdere, verdrietig gezicht.

K.G.

VLAAMSCH TOONEEL HET VERLOREN SCHAAP.

In onzen schouwburg werd het eerst opgevoerd een kluchtspel in drie bedrijven door Banos, een deknaam die voor velen maar een licht op te heffen gordijn is, en gelukkig, want de schrijver mag met voldoening op zijn creëring reuzieren. Het is natuurlijk geen meesterstuk, verre van daar zelfs, maar het is een vrolijk gesnater over allerslaate toestanden die hoe ingewikkeld ook, toch altijd langs een Dedaledraadje blijven loopen. En zelfs na de hoe-ham-ik-er-nu-nog-uitste oogenblikken met een woord weer op hun pastje worden gezet. Het grootste gebrek van het stuk is wat juist zijn succes werd, namelijk dat het geschreven is voor een rol, en die rol is zo vrolijk bedacht, zo dol lustig en komisch gespeeld dat het publiek de drie bedrijven lang schaterde en schudde van goed gemeent lachen.

Het is onmogelijk om op te sommen wat er al in voorkomt;

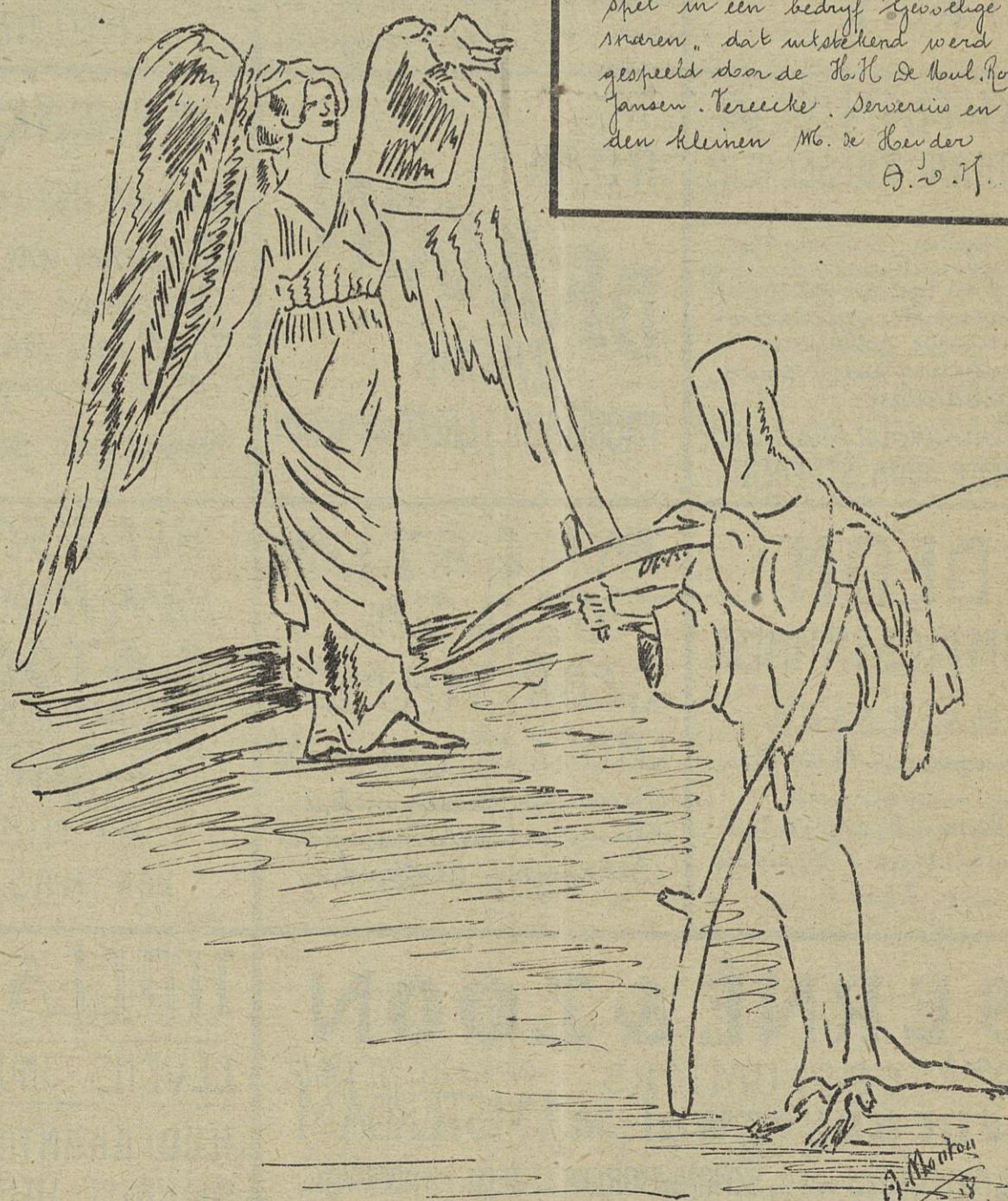
alle recepten, in figuurlijken en in letterlijken sin, die maar door een vadersleeschryver kunnen voorgeschreven worden, hebben wij met meervoud van de vijvere, lachend geslot.

Bepalen wij ons dus met te reggen dat het stuk en de spelers een welverdienden bijval genoten. L. Lauwaert in de hoofdrol was kostelijk. Iets naar zijn hand, dat rolltje of liever die rol of liever nog de rol, want al de overige personen kennen slechts rond en naar hem gevlogen als vinders naar de vlam. De bijzonderste dier vinders was a. Van Baelen, als Meervoud van de Vijvere. Wat zal ik van die Mevr. Van de Vijvere zeggen? Er is een spreekwoord dat zegt: als een oude schuur aan 't branden staat, daar helpt geen blusschen aan. Heluu a. Van Baelen heeft heel goed gebrand. Er zijn er nog die goed gebrand hebben. b. v. R. Servenius in Fientje, a. Terecke in Laya des Tongres, en a. Grunier in Meervoud Bouwman. H. Riellaerts was caricaturaal in Sterkmans evenals G. Jansen in Fabriam. We troffen een gestileerde engelschman in a. Terbiest als Sir Blacstone, en een goede homosepaath in H. Rock als Dr. de Reeth. De H. H. J. Meysmans. a. Van Looye

L. De Nul en en waren intstekend in de kleine rollen.

We kregen vooraf een toneel spel in een bedrijf "Gewelige snaren," dat intstekend werd gespeeld door de H. H. De Nul, Rock, Jansen, Terecke, Servenius en den kleinen M. de Heyder.

A. W. H.

- IK BEN DIT JAAR NOG DE MAAIER!

PHœNIX.
BROUWERIJ
AMERSFOORT.

AMERSFOORTSCHE
BOTERHANDEL.
Roomboter.
H. ZWAN.
HOF 34.
Gerechtigd tot het voeren van
't Rijks - Botermerk.

FOTOGRAPHIE.
L.B.J. SERBE
Verschillende kunstroerken
Geïmmeried Belgisch personeel
KAMPI en Utrechtseweg 42.
MATIGE PRIJZEN. VERZORGWERK.

J.GROOTENDORST
HOF N° 38

RUIME SORTEERING VAN ALLE SOOR-
TEN SCHOENEN EN LAARZEN
AFD. MAATWERK Speciaal ingericht voor
gewoelige voeten
REPARATIE WORDT SPOEDIG EN NET AFGELEVERD

MANSCHAPPEN met
PERMISSIE
by BRUINTJE
KRANKELEDENSTR. Antwerpen
Kunt u tegen geringe prijzen
kunnen aankopen als:
Gebraden visch. Bereikte en inge-
legde haringen zuur waren!
J. KUIT.

L.J. SCHÜLLER.
SOESTERBERG.
Smederij. Rijwielenhandel
Ycrewaren Emaille Orion Rij-
wiellak. Englebert Solution
Tenieldanz. Smeerolie. Ge-
bruikte Rijwielen. La-
dels. Banden. Herringenz.

BELGISCHE
RESTAURANT.
Madame Jan Leemput
BREE STRAAT 40.
DINERS. 60^{ct}
Verzorgde Keuken.

ZAAL DE AREND.
Atheneusweg. Amersfoort
DANSLESSEN.
Dinsdagavond v. 9 tot 8 u
voor ongeleefden, voor ge-
leefden van 8 tot 10 u.
Londagmiddag v. 1½ - 2½ u
voor ongeleefden, voor ge-
leefden van 2½ tot 4½ u
De Dansleeraar Steman.

WEST FLANDRIA.
VAARTKAAI. ROESELARE.
De beste nammen, steunen, bui-
ren, bearpullen, waterbakken,
Gevaarlijc waterdicht en
wapend en gestampt beton.
Schilderende middelen
voor nieuwe gebouwen.
Ontvochtiging van oude
gebouwen.
Depot Ghourout Dixmude
BESTUURDER. RAYM. STEYAERT.

ROOKT
DRAGON
TABAK
FABRIKANT J. GRUNO. GRONINGEN.

HOTEL - CAFE.
RESTAURANT.
HUIS ten HALVE.
SOESTERBERG
Groeden tuin met terras.
Dangenaam verblijf. Goede keu-
ken en kelder. Gunstig.
J. PUTMAN.

Wed. I. AdeVries.
Lieve Vrouwestraat 50.
Amersfoort.
Goedkoopste adres
voor ycrewaren en
gereedschappen.
Voor Belgen speciaal tarief.

ODEON.
KROMMESTRAAT 38.
Danslessen
Alle dagen van 7½ tot 11 u
Vrijdag uitgeonderd.
Zondags van 3½ tot 5½ en 7 tot 11
Danslessen d'laandags
om 7½ u

MAGAZIJN
DE ZON
GEBR. HAMERS
LANGE STR. TEL. INT 158
Dames en kinderconfectie
Manufacturen. Caprieken
Behang en Stoffenwinkel

BELGISCHE
BANKETBAKKERIJ
C. STOOUÉ
UTRECHTSCHE STRAAT
RIJST EN VRUCHTEN
TAARTEN.
ST. NIKLAAS
VAN HASSELT.

D. MULDER.
HORLOGIEMAKER.
ARNHEMSESTR. 9.
Goedkoopste maga-
zijn van horloges en
onderdelen als gla-
zen, musquemons, kasten, enz.

A.SERNÉ & ZOON
Tel 5954 COSTUMIERS. OPGERICHT 1866.
Groenewburgwal, 56 AMSTERDAM.
Leveranciers van de SCHOUWBURGEN van ZEIST, HARDERWIJK.
Leveren Costumes in huur voor optochten,
tooneel, gecostumeerde bals, enz.
Nationale Kleederdrachten.

HOLLAND-AMERIKA
LEVENTS-INVALIDITEITS-RENTEVERZEKERING

HOOFDKANTOOR: 11 HOF. 's GRAVENHAGE.
BIJKANT. UTRECHT. AMSTERDAM. ROTTERDAM
KAPITAAL. FL. 5.000.000.

Tooraleer een verzekering aan te gaan vraagt voorwaarden aan
onze vertegenwoordigers
Gld. Inspect. Utrecht en omgevinge Terrengmo. v. het Int. Kant.
Gld. Inspect. 's Gravenhage Terrengmo. v. het Int. Kant.
Franz Cops. Barak 18. Kant. I.